131 идеи за овластяване

в прехода към устойчива градска мобилност

INNOAIR

ИНДЕКС: UIA05-202

Иновативен обществен транспорт, отговарящ на търсенето на потребителите, за по-чист въздух в градска среда

Април, 2021

HTTPS://INNOAIR-SOFIA.EU/

ВЪВЕДЕНИЕ

Колкото по-мобилни стават всички хора, толкова по-големи стават отрицателните ефекти от транспорта върху околната среда и здравето. В градовете замърсяването, задръстванията и шумът се усещат най-много. Транспортната система на европейските градове се стреми да постигне своята зелена и дигитална трансформация и да стане по-устойчива при евентуални бъдещи кризи.

Това обаче изисква значителни промени в обществените практики и в поведението на гражданите, общностите, публичните и частните организации. Тези промени включват - наред с други области – навиците за придвижване, намаляването на емисиите от трафика и потреблението на енергия/ресурси, осъзнаване на отговорността за околната среда, личното здраве и благосъстояние.

Този екологосъобразен преход не може да стане „отгоре-надолу“. Социалната промяна трябва да бъде справедлива и приобщаваща, като поставя хората на първо място. Изискват се амбициозни действия за ангажиране на хора, общности и организации, както и структурни мерки за подкрепа на засегнатите групи.

Затова се нуждаем от ускорена промяна в поведението на гражданите към по-устойчиви модели. Трябва пряко да включим гражданите в осъзнаването на личното им въздействие върху климата и околната среда, като това да доведе до промяна в поведението им, ограничаване на широкото използване на частни превозни средства, намаляване на личния им въглероден отпечатък и предприемане на действия на обществено ниво към по-устойчиво бъдеще.

Ето как разбираме овластяване:

„Процес, чрез който хората увеличават достъпа си до знания, ресурси и правомощия за вземане на решения и повишават осведомеността си за участие, за да достигнат ниво на контрол над собствената си среда.“

Овластяването не може да бъде предоставено от трета страна. Онези, които ще бъдат овластени, трябва да го поискат и припознаят.

Целта на този наръчник е да предостави практически примери и предложения за овластяване. Те са групирани по актьори, които влияят на живота на повечето хора. Местните власти, бизнеса, университетите и образователните институции определят „правилата на играта“, които оформят взаимодействието и индивидуалния избор. Те трябва да покажат пътя, по който да тръгне местната общност. Представените тук примери и идеи се основават на проучване, проведено в София, което ангажира над 450 лица и 15 компании и институции чрез фокус групи, дълбочинни интервюта, дизайн семинар и онлайн въпросници, както и на анализи на документи. Надяваме се, че те биха могли да насърчат, вдъхновят и предизвикат и други да се включат в процеса на овластяване с цел преминаване към устойчива нисковъглеродна градска мобилност.

Овластяването е продължителен процес, а не дестинация. Няма крайна цел. Човек не стига до етап на овластяване в абсолютен смисъл, но може да види пътя, който е извървял.

Нека не пропиляваме кризата с COVID-19 и да се възползваме от възможността да създадем силни и устойчиви градове!

ИДЕИ ЗА МЕСТНАТА ВЛАСТ

МЕСТНИТЕ ВЛАСТИ СЕ ИЗПРАВЯТ ПРЕД НОВИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА, НОВИ ДВИГАТЕЛИ НА ИНОВАЦИИ И НОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА МОБИЛНОСТ. ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИЯТ ОБЩЕСТВЕН ТРАНСПОРТ Е ОСНОВАТА НА АТРАКТИВНИТЕ ГРАДОВЕ. ТОВА ВКЛЮЧВА ДОСТЪПНИ, РЕДОВНИ И НАДЕЖДНИ ТРАНСПОРТНИ УСЛУГИ В ЦЕЛИЯ ГРАД. ГРАДСКИТЕ ЛИДЕРИ ТРЯБВА ДА ПРИОРИТИЗИРАТ НЕПРЕКЪСНАТОТО ПОДОБРЯВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИЯ И АКТИВНИЯ ТРАНСПОРТ (ПРИДВИЖВАНЕ С ВЕЛОСИПЕД ИЛИ ПЕША), КАКТО И ПОДОБРЯВАНЕТО НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПРОСТРАНСТВА. ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ОБЩЕСТВЕНИЯ ТРАНСПОРТ НЕ САМО ТРЯБВА ДА БЪДЕ ПО-ЕВТИНО ОТ ИНДИВИДУАЛНИЯ МОТОРИЗИРАН ТРАНСПОРТ, А ТРЯБВА ДА Е ПО-ДОСТЪПНО И ПО-УДОБНО. СПЕЦИАЛИСТИТЕ В ПЛАНИРАНЕТО НА ТРАНСПОРТ И ПОЛИТИЦИТЕ, КОИТО ВЗИМАТ РЕШЕНИЯ, ТРЯБВА ДА РАБОТЯТ ЗА ИЗКОРЕНЯВАНЕ НА СХВАЩАНЕТО, ЧЕ АКТИВНИЯТ И ОБЩЕСТВЕНИЯТ ТРАНСПОРТ СА САМО ЗА ПО-БЕДНИТЕ ХОРА. ТЪЙ КАТО ПОВЕДЕНЧЕСКИТЕ МОДЕЛИ НА ПРИДВИЖВАНЕ СЕ РАЗВИВАТ НЕПРЕКЪСНАТО, НОВИТЕ УСЛУГИ ЗА МОБИЛНОСТ МОГАТ СЪЩО ДА ПРЕНАСОЧАТ РАЗГОВОРА И ДА СЛОЖАТ ФОКУСА ВЪРХУ ХОРАТА В ГРАДОВЕТЕ.

НЕОБХОДИМИТЕ ПРОМЕНИ В ПОЛИТИКАТА

ФОКУС ВЪРХУ ТРАФИКА

ОСНОВНА ЦЕЛ: капацитет и скорост на потока на трафика

- Инфраструктурата като основна тема
- Краткосрочен и средносрочен план за постигане
- Планиране от експерти
- Ограничена оценка на въздействието

ФОКУС ВЪРХУ ГРАЖДАНИТЕ

ОСНОВНА ЦЕЛ: достъпност и качество на живот, включително социално равенство, здраве, качество на околната среда и икономическа жизнеспособност

- Комбинация от инфраструктура, пазар, регулация, информация и насърчаване
- Краткосрочен и средносрочен план за постигане, заложен в дългосрочна стратегия и визия
- Планиране с участието на заинтересовани страни и граждани, като се използва подход, основан на участие и прозрачност
- Систематична оценка на въздействията за улесняване уроците от практиката и подобренията

Адаптиран от Finnemore, M.; Sikkink, K. International Norm Dynamics and Political Change. Int. Organ. 1998, 52, 887–917

ИДЕИ ЗА МЕСТНАТА ВЛАСТ

1. Последователно прилагайте подходи за съвместно разработване и дизайн заедно с гражданите по въпроси, по които трябва да се направи избор.

2. Подкрепяйте социални и информационни кампании, фирмени, училищни и семейни състезания, публични събития (например Ден на енергията, Европейска седмица на мобилността, велосипедни шествия и панаири и други).

3. Насърчавайте активното участие на гражданите в генерирането и анализа на данни.

4. Дайте възможност на гражданите да научат за местния, националния и европейския опит по отношение на продукти и услуги, свързани с устойчива мобилност.

5. Разработвайте, лансирайте и популяризирайте цифрови приложения за услуги за мобилност като стимул за промени в поведението в транспортния сектор, за да се ускори преминаването от автомобилно ориентирания град към нисковъглероден градски транспорт.

6. Предоставяйте и изисквайте отворени данни. Предоставяйте отворени данни на програмистите, за насърчите разработването на мобилни приложения в сектора на устойчивата мобилност. Изисквайте от доставчиците на услуги за мобилност в региона да предоставят наличните им данни на публичния сектор, за да се подобри интеграцията на всички видове транспорт.

7. Дайте възможност на гражданите да осъзнаят собственото си въздействие и да направят информиран избор чрез публикуване на инструменти като енергийни калкулатори, приложения за проследяване на екологичния отпечатък, компютърно моделиране.

8. Полагайте специални усилия за устойчива мобилност в училищата с училищни автобуси, пешеходни групи и др.

9. Дигитализирайте всички основни общински услуги, за да намалите необходимостта от пътуване, нужно за достъпа до тях.

10. Постоянно подобрявайте инфраструктурата, удобството и нивото на обслужване на обществения транспорт, за да осигурите алтернатива на използването на частни моторни превозни средства.

11. Дайте приоритет на обществения транспорт по пътя.

12. Въведете и публикувайте мониторинг на обществения транспорт и удовлетвореността на потребителите, за да подобрите безопасността, надеждността и комфорта.

13. Подобрете правоприлагането за предотвратяване на неправомерното използване на автобусни и велосипедни алеи и неправилното паркиране.

14. Интегрирайте сигналите и известията на гражданите в механизмите за контрол от страна на общината.

ИДЕИ ЗА МЕСТНАТА ВЛАСТ

15 Създайте зони за споделени автомобили във всеки жилищен квартал с връзка към конвенционалния обществен транспорт, за да осигурите алтернатива на притежанието на автомобил.

16 Насърчавайте превозни средства с ниски емисии на въглерод, като електрически превозни средства с батерии.

17 Въведете стандарти за емисии и редовно тестване на емисии.

18 Разработвайте публични или публично-частни схеми за подмяна на стари превозни средства за нови еко автомобили.

19 Разработвайте публични или публично-частни схеми за подмяна на стари велосипеди за нови.

20 Стимулирайте дългосрочното използване на обществения транспорт.

21 Планирайте нови велоалеи, като изучавате настоящите велосипедни маршрути, използвани от ползващите велосипеди.

22 Подобрете безопасността и сигурността на ползвателите на обществен и активен транспорт.

23 Подобрете инфраструктурата за пешеходци и велосипедисти, за да се насърчи активната мобилност.

24 Осигурете буферни паркинги около големите транспортни центрове, безплатни за определено време за притежателите на карти за обществен транспорт.

25 Осигурете открити общински паркинги, подходящи за автомобили с газова уредба.

26 Упражнявайте добро управление на паркирането, което обезкуражава използването на частни моторизирани превозни средства.

27 Докладвайте редовно на обществото за приходите от билети, такси за паркиране, такси за задръстване и интегрирайте потребителите в планирането на реинвестирането им в транспортната система.

28 Тествайте развитието на зелените бюджети, оценете екологичния ефект на настоящите схеми за финансиране и данъчно облагане и разработвайте цялостни подходи за обезпечаване и финансиране на транспорта.

29 Създайте и приложете добра комуникационна стратегия с гражданите и бизнеса, за да се минимизират потенциалните негативни предизвикателства за иновациите в мобилността. Базирайте комуникационната стратегия на предаване на положителни послания на обществото - вместо да реагирате само когато възникнат проблеми.

30 Включете заинтересованите страни, неофициалните експерти и обикновените граждани, както и „обичайните заподозрени“ в планирането и изпълнението на комуникацията.

31 Оценявайте нови иновации за мобилност, осъществени от частния сектор, спрямо публично поставени цели и критерии за качество и безопасност, за да доведат до добри резултати и да формират бъдещата мобилност на града.

ИДЕИ ЗА МЕСТНАТА ВЛАСТ

32 Разширете микромобилността чрез споделени велосипеди и скутери в града, което може да намали зависимостта от използването на лични автомобили и да насърчи начин на живот, който не се фокусира върху притежаването на частно превозно средство. Подчертайте използването им като връзка с обществения транспорт и възможността да ги използвате за „последната миля“.

33 Избягвайте да налагате ограничителни и свръхрегулиращи политики, които могат да създадат големи препятствия за новите транспортни решения.

34 Подобрете свързаността на технологични, дигитални и институционални платформи (пътна полиция, пътна агенция и др.) за постигане на синергии в нисковъглеродния транспортен сектор.

35 Привлечете ярки таланти и млади специалисти от различни среди, инвестирайте в адекватно обучен персонал с опит в новата мобилност.

36 Установете и поддържайте диалог между съответните общински отдели - транспорт, енергетика, околна среда, дигитализация, икономика, наука, градоустройство.

37 Вместо да се затрупвате с иновативни идеи от частни и граждански заинтересовани страни, се опитайте да насърчите идеи за решаване на много специфични въпроси.

38 Поставете общи цели, както и оценка с индикатори за изпълнените мерки - това е съществена стъпка към разработването на пътна карта за устойчив градски транспорт.

39 Създайте партньорства с университети в различни области на устойчивата мобилност: от предоставяне на важни за града теми за студентски дисертации и дипломни работи, до задача за разработване на плакати за кампания, дизайн на спирки и до тестване на методи за оценка.

40 Разширете пешеходните зони.

41 Разширете мрежата от велоалеи.

42 Създайте карти и информационни материали за наличния обществен транспорт и съоръжения за активен транспорт във всеки квартал и ги разпространете сред новорегистрираните жители.

43 Въведете зони с успокоено движение, които не само повишават безопасността по пътищата, но също така позволяват пътят да се използва и от велосипеди, като по този начин се намали необходимостта от изграждане на скъпи велоалеи.

44 Дайте признайте за усилията и постиженията на различни участници в областта на устойчивата мобилност - създайте отличие за бизнеса, университетите, НПО-та, допринасящи за целите на града.

45 Подобрете дигиталния достъп до услугите на градския транспорт.

46 Редовно публикувайте анализ на цената на частния и обществения транспорт. Финансовата тежест на това да имаш кола става все по-важно за хората. За мнозина, които живеят в квартали с добри транспортни връзки, колата изглежда лукс.

ИДЕИ ЗА МЕСТНАТА ВЛАСТ

47 Използвайте артикули за активна мобилност като награди за общински състезания.

48 Създайте разнообразни пакети с карти за обществения транспорт - семейни карти, карти за 2 ученика в домакинството и други комбинации, които да се харесат на различни потребители.

49 Популяризирайте образованието за устойчива мобилност в училище. Образованието може да помогне на младите хора да станат част от решението за създаване на по-чисти градове и по-добри транспортни мрежи, като изберат да пътуват активно, споделено или с градски транспорт.

50 Намалете броя на моторните превозни средства, които принадлежат на общината, като по този начин давате пример.

51 Насърчете поведенческа промяна на ключови етапи от живота. Хората са най-склонни да променят поведението си, когато правят голяма промяна – ново жилище, раждане на дете, нова работа, преместване в друг град. Това е свързано и с промяна на навиците за придвижване и градовете могат да се възползват, като окуражат устойчивата мобилност.

52 Създайте събития и възможности, които позволяват на хората да си представят света си по различен начин - въображението е от ключово значение за овластяването, то отразява способността да се разсъждава критично върху ситуацията и да се развие визия за алтернативи.

52

„Европейската комисия вече представи своята „Стратегия за устойчива и интелигентна мобилност", чиято цел е намаляване с 90 % на емисиите до 2050 г. В България 22 града вече реализират проекти с европейски средства в тази насока. В следващите 3-6 години вярвам, че зелените технологии и интелигентните решения ще заемат мястото на важен приоритет в развитието на българските общини. Проблемите на устойчивото развитие най-пряко изразяват силната обвързаност между публичните власти, гражданите и бизнеса, а именно тази обвързаност изгражда устойчивата структура на местните общности с перспектива за развитие."

Силвия Георгиева,
Изпълнителен директор, Национално сдружение на общините в Република България

"Транспортът представлява голяма част от живота ни. В София прекарваме между 30 минути и 2 часа на ден в пътуване от дома до работното място или за лични нужди. Колкото по-скоро започнем да управляваме транспорта по-ефективно, толкова по-добре ще живеем. Ръководителите на градовете трябва да поддържат движението, работата и растежа им, като подобряват услугите и превозните средства на градския транспорт и правят мобилността по-безопасна, модерна и достъпна за всеки."

Кристиан Кръстев,
Зам.-кмет по направление „Транспорт и градска мобилност", Столична община

ИДЕИ ЗА БИЗНЕСА

МНОГО КОМПАНИИ ВЕЧЕ ОСЪЗНАВАТ ЗНАЧЕНИЕТО НА УСТОЙЧИВАТА МОБИЛНОСТ. ОСНОВНИТЕ ДВИГАТЕЛИ НА УСТОЙЧИВОСТТА СА ИЗКЛЮЧИТЕЛНО СЛОЖНИ, НО ИМА ОБЩО СЪГЛАСИЕ, ЧЕ КОРПОРАТИВНИЯТ СЕКТОР ЩЕ ИГРАЕ КЛЮЧОВА РОЛЯ В РЕШАВАНЕТО НА ДЪЛГОСРОЧНИТЕ ГЛОБАЛНИ ПРОБЛЕМИ, СВЪРЗАНИ С УСТОЙЧИВОСТТА. УСТОЙЧИВОСТТА, ВКЛЮЧИТЕЛНО УСТОЙЧИВАТА ГРАДСКА МОБИЛНОСТ, Е НЕРАЗДЕЛНА ЧАСТ ОТ СЪЗДАВАНЕТО НА СТОЙНОСТ. ОТ ПОЧТИ ВСЕКИ БИЗНЕС ЩЕ СЕ ИЗИСКВА ДА РАЗВИВА И СПОДЕЛЯ ПРАКТИКИ ЗА УСТОЙЧИВОСТ СЪС СВОИТЕ АКЦИОНЕРИ И ДА ПРИЗНАВА УСТОЙЧИВОСТТА КАТО КРИТИЧЕН КЛЮЧОВ ПОКАЗАТЕЛ ЗА ЕФЕКТИВНОСТ.

1. Осигурете инфраструктура за подкрепа на пешеходци и велосипедисти на територията на компанията.
2. Осигурете станция за зареждане на електрически автомобили на фирмения паркинг за служители и гости.
3. Осигурете определени места за паркиране на електрически автомобили на фирмения паркинг.
4. Осигурете определени места за паркиране с контакти за зареждане за електрически мобилни устройства, различни от автомобили.
5. Създайте фирмена система за споделяне на велосипеди (обикновени велосипеди).
6. Осигурете електрически минибус, който да служи като довеждащ транспорт от и до спирки на обществения транспорт.
7. Осигурете електрически автомобил за споделено пътуване на служители и за командировки.
8. Предложете безлихвени заеми за покупка на велосипед или електрически велосипед.
9. Възстановявайте определени суми на база изминати километри с велосипед до работа или за друго придвижване, свързано с работа.
10. Допринесете за обществената велосипедна инфраструктура в градския център или в близост до работното място.
11. Насърчавайте финансово използването на публична система за споделяне на електронни велосипеди чрез карти с намаления.
12. Предложете финансова помощ и облаги за аксесоари и услуги свързани с колоезденето.
13. Осигурете достатъчно покрити и сигурни съоръжения за паркиране на велосипеди на работното място.
14. Създайте велосипедно пътуваща/потребителска група, която да представлява велосипедистите в компанията.
15. Създайте фирмена система за споделяне на електрически тротинетки.
16. Предложете безплатни или нисколихвени заеми на служителите за закупуване на тротинетки или електрически тротинетки.

ИДЕИ ЗА БИЗНЕСА

17 Насърчавайте използването на публична система за споделяне на тротинетки, като предоставяте карти с отстъпки.

18 Подобрете пешеходната инфраструктура и достъпността в заобикалящата среда на работното място.

19 Насърчавайте ходенето, колоезденето и обществения транспорт, като популяризирате използването на мобилни приложения за планиране на пътувания.

20 Популяризирайте ползите за здравето, като насърчавате участието на служители в спортни събития. Направете свои отбори.

21 Създавайте и популяризирайте пешеходни срещи.

22 Дайте на служителите си крачкомери и интелигентни гривни, за да насърчите активния транспорт.

23 Създайте пешеходна група за съвместно идване на работа.

24 Започнете състезание за устойчива мобилност на работното място с награди.

25 Създайте ден, посветен на алтернативния транспорт - „до работа с колело“ и „до работа с градски транспорт“.

26 Осигурете екипировка за дъждовно и снежно време на разположение на работното място.

27 Въведете фирмена програма „Гарантиран превоз до вкъщи“.

28 Подобрете пешеходната пътека от и до спирката или станцията на обществения транспорт.

29 Намалете разстоянието до спирката на градския транспорт след преговори с местната власт.

30 Направете по-удобно изчакването на спирката на обществения транспорт.

31 Насърчавайте финансово използването на обществения транспорт, като предоставяте субсидирани карти.

32 Осигурете трансфер от/до спирка на обществения транспорт.

33 Въведете или увеличете възможностите за гъвкаво работно време.

34 Въведете възможност за компресирани работни седмици с по-малко дни, но повече часове.

35 Въведете плаващи смени.

36 Работете дистанционно/Работа от разстояние.

37 Използвайте коуъркинг станция за дистанционна работа.

38 Увеличете телеконференциите или видеоконференциите.

39 Осигурете различни услуги и удобства в рамките на организацията, за да намалите ежедневните пътувания.

40 Предложете финансови стимули за споделено пътуване.

ИДЕИ ЗА БИЗНЕСА

41 Предоставяйте определени паркоместа за паркиране на споделени превозни средства в гаража на компанията.

42 Въведете заплащане на фирмения паркинг, когато/където е приложимо.

43 Дайте финансови стимули за използване на системата за споделяне на автомобили.

44 Субсидирайте паркирането на електрически превозни средства или споделени превозни средства в частен паркинг.

45 Създайте програма за служебни автомобили за мобилност на служителите.

46 Създайте фирмена система за споделяне на електрически велосипеди или система за споделяне на електрически тротинетки.

47 Поискайте мерки за успокояване на трафика в околността на работното място.

48 Изградете или подобрете условията за обществено паркиране на велосипеди в околността на работното място.

49 Подобрете велоалеите от и до спирката или станцията на обществения транспорт.

50 Инсталирайте център за ремонт на велосипеди или си партнирайте с магазин за велосипедни услуги в близост.

51 Създайте документи за въвеждане на нови служители с информативни карти за обществен транспорт и активен транспорт.

52 Обновете корпоративния автомобилен парк на електрически.

53 Приложете справедливо субсидиране - ако предоставяте безплатно/субсидирано паркиране на някои служители, осигурете еднаква субсидия на потребител на друг транспорт - обществен или активен.

54 Включете устойчивостта в мисията и визията на фирмата, направете тази тема видима на интернет страницата, социалните профили, фирмените презентации, визитки и др.

54

„Бизнесът трябва да се стреми да създава продукти и решения в синхрон с ценностите за устойчиво развитие, така че да бъде „сила за добро“. През 2020г. ние във VMware, си поставихме 30 амбициозни цели за следващото десетилетие, изградени върху три основни стълба – доверие, равенство и устойчивост. Те са свързани с продуктите, които разработваме, хората, включени в процеса, и планетата, за която мислим на всяка стъпка.
Сега чрез вътрешната ни програма за споделено пътуване с колела и електромобили даваме по-добри възможности за служителите си, пример за други компании и принос към по-чистата околната среда в София.”

Диана Стефанова,
вицепрезидент „Глобална стратегия за развитие“, VMware

“Бизнесът има много важна роля за устойчивото развитие на градската среда. От една страна, защото задава посоката чрез своята корпоративна култура и оказва влияние върху поведението на служителите си. От друга страна – като създава иновативни услуги и решения за своите клиенти. Затова ние в A1 работим усилено за дигитализацията на бизнеса и потребителите, както и на нашите вътрешни процеси, като добър пример за това е дигиталният билет за метрото в София.”

Илияна Захариева,
директор „Корпоративни комуникации“,
A1 България

ИДЕИ ЗА УНИВЕРСИТЕТИ И ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНСТИТУЦИИ

УНИВЕРСИТЕТИТЕ ИМАТ ПОТЕНЦИАЛА ДА СТИМУЛИРАТ РЕГИОНАЛЕН ПРЕХОД КЪМ УСТОЙЧИВА МОБИЛНОСТ. НАЙ-ОБЩО КАЗАНО, ТОВА МОЖЕ ДА БЪДЕ ПОСТИГНАТО ПО ТРИ НАЧИНА: ТЕХНОЛОГИЧНА ПРОМЯНА, ПРОМЯНА НА НАЧИНА НА ПРИДВИЖВАНЕ, И НАМАЛЕНА ПОТРЕБНОСТ ОТ ПЪТУВАНИЯ. УНИВЕРСИТЕТИТЕ МОГАТ ДА ПОСТИГНАТ ТОВА ЧРЕЗ КАНАЛИТЕ НА ПРЕПОДАВАНЕ, НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ДОСТИГАНЕ ДО ШИРОКАТА ПУБЛИКА. ГРАНИЦИТЕ МЕЖДУ ОБЩЕСТВОТО И АКАДЕМИЧНИТЕ СРЕДИ СЕ РАЗМИВАТ. МНОГО АВТОРИТЕТНИ УНИВЕРСИТЕТИ ПО ЦЕЛИЯ СВЯТ ПРОТЯГАТ РЪКА ОТВЪД ГРАНИЦИТЕ НА КАМПУСА, ЗА ДА ФОРМИРАТ АМБИЦИОЗНИ ПАРТНЬОРСТВА С ИНДУСТРИЯТА, ПРАВИТЕЛСТВОТО И ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО.

РОЛЯТА НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА СЪВМЕСТНО СЪЗДАВАНЕ НА РЕШЕНИЯ ЗА МОБИЛНОСТ И УСТОЙЧИВОСТ ЩЕ ПРОДЪЛЖИ ДА СЕ РАЗВИВА И В ВПОСЛЕДСТВИЕ ЩЕ СЕ ПРЕВЪРНЕ В КЛЮЧОВ КОМПОНЕНТ НА ГРАДСКАТА ПРОМЯНА КЪМ УСТОЙЧИВОСТ ПО ЦЕЛИЯ СВЯТ.

1. Колежите и университетите са мини градове по своята същност. Те могат да имат свои собствени транспортни системи, жилищни сгради, понякога дори собствени електрически и водосннабдителни системи. Следователно те са перфектни тестови площадки за по-мащабни инициативи.

2. Създайте дигитален кампус и по този начин продължете да предоставяте висококвалифицирана, цифрово-грамотна работна сила, водещи световни изследвания, технологични иновации и бизнес подкрепа, която прави университетите изключително важни за успеха на града. Употребата на данните може евентуално да включва информирани решения относно контрола на трафика, качеството на въздуха и проблемите с наводненията, наред с други.

3. Създайте интелигентна екосистема с града. Прогресивен, ориентиран към технологиите град може да осигури вълнуващи проекти и курсове за университетите. Това подобрява репутацията на университета, което ще привлече нови студенти.

4. Сътрудничете си с града за организиране на (международно) студентско лятно училище за мобилност.

5. Разработвайте и тествайте нови технологии за интелигентна мобилност и превръщайте идеите в прототипи.

6. Създайте сътрудничество с местни партньори за подобряване на предоставянето на услуги за мобилност в публичния сектор.

7. Поемете ролята на „свързващо звено“ - университетите са институции, които свързват местното с националното и с международното. Международното сътрудничество в областта на научните изследвания и иновациите е стратегически приоритет за университетите. Той дава възможност за: 1) достъп до най-новите знания и най-добрите таланти в света; 2) бизнес възможности на нови и възникващи пазари; и 3) научна дипломация за въздействие и засилване на външната политика. Многостранните изследователски и иновационни инициативи са най-ефективният начин за справяне с предизвикателствата, пред които е изправен нашият свят - изменението на климата - които са глобални по своята същност. Съвместната работата намалява глобалната тежест, обединява ресурси и постига по-голямо въздействие.

8. Отключете и анализирайте градските данни в полза на гражданите.

ИДЕИ ЗА УНИВЕРСИТЕТИ И ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНСТИТУЦИИ

9 Разработвайте стажантски програми в общински предприятия и организации, работещи в областта на устойчивата градската мобилност.

10 Създайте интердисциплинарни екипи между различни университетски програми за справяне с проблемите с мобилността, като например планиране на пътуването, промяна на поведението свързано с транспорта, интелигентни транспортни системи, продажба на билети чрез мобилни устройства, биометрични данни, автоматично разпознаване на регистрационни номера, анализ на големи данни и пространствено картографиране.

11 Разработвайте стимули за насърчаване на мултидисциплинарното сътрудничество.

12 Отговорете на новите нужди от знания - „Рамка за компетентност в областта на изменението на климата“ като част от европейската зелена сделка. Това ще спомогне за постигането на обществен консенсус относно трудни решения с въздействие върху начина на живот на всички и ще поддържа общественото сближаване. Образованието се променя бавно, така че бъдете пионери и вградете нови методи на преподаване в учебната програма.

13 Насочете се към подходящи пазарни ниши при устойчивата мобилност, за да увеличите максимално въздействието на вашите изследвания.

14 Грамотността остава предизвикателство. И грамотността сега трябва да бъде понятие, което се простира отвъд четенето и цифрите. Тя трябва да включва гражданска, социална и научна грамотност и в този контекст това включва грамотност в областта на околната среда.

15 Идентифицирайте и дайте признание на отделни академични преподаватели - силно ангажирани лидери, налагащи промяна в мобилността.

16 Създайте образователни съюзи с местните училища.

17 Провеждайте редовно годишно събитие/ панаир - или вземете участие в традиционно градско събитие като Софийския фестивал на науката – за да представите най-новите изследвания и разработки в областта на устойчивата градска мобилност.

18 Въведете и прилагайте етикет за признание „Лидерство в проектирането на устойчивост“, който да се присъжда на изключителни изследователи и студенти.

19 Привлечете спонсори и създайте стипендия за проучвания, свързани с устойчивостта, за студенти и докторанти, като по този начин предоставите стимул за проучвания, свързани с конкретния град.

20 Организирайте хакатони и състезания за насърчаване на нови креативни идеи за устойчивост.

21 Политиците имат много повече връзки с индустрията, отколкото с науката. Градете мостове между науката и политиката, между академичните изследвания, политиците и практиците, като използвате подходи за застъпничество и участие, принос към рамкови и стратегически цели, създаване на собствени политики за мобилност.

22 Разработете методологии за мониторинг и оценка и инструменти, чрез които да се измерва местния преход към устойчива градска мобилност.

ИДЕИ ЗА УНИВЕРСИТЕТИ И ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНСТИТУЦИИ

23 Създайте план за извършване на дълбочинни научни изследвания, които включват разнообразни области като ролята на модата в устойчивостта, икономическите сценарии за нисковъглеродна мобилност, влиянието върху общественото здраве и благосъстояние, въпросите свързани с равенството и етиката.

24 Повишете качеството на информацията, която достига до обществеността, и намалете дезинформацията и „транспортните табута“.

25 Включете представители на широката общественост като активни участници в научните изследвания чрез научни дейности от страна на гражданите, като по този начин увеличите производството на научни знания, поставянето на цели, както и мобилизирането на ресурси за справяне с проблемите на устойчивостта.

25

"Устойчивата градска мобилност обхваща различни аспекти от икономическото и социално развитие на градовете. Политиките за мобилност имат дългосрочни ефекти и тяхното изследване не може да се ограничи само до непосредствената област на приложение - транспорт или инфраструктура. Университетите не просто извършват проучвания, а концентрират знания от различни области. Това позволява да се направи цялостен анализ на различните ефекти от предлаганите политики - екологични, технологични, икономически и социални. За местната власт сътрудничеството с висшите училища е възможност не само да се използва експертния потенциал, но и политиките за устойчива градска мобилност да достигнат до една от най-активните части от обществото - студентите."

Доц. д-р Станимир Кабаиванов,
Декан на Факултет по икономически и социални науки, ПУ „Паисий Хилендарски“

Висшите училища могат да съдействат за постигането на устойчива градска мобилност не само с научни изследвания и иновации, но и с подходящи образователни формати както за студенти, така и за по-широката общественост. И не на последно място - университетите могат да дадат положителни примери чрез насърчаването на устойчиви практики сред своите студенти, преподаватели и служители.

Доц. д-р Атанас Георгиев,
Декан на Стопански факултет,
СУ "Св. Климент Охридски"

БИБЛИОГРАФИЯ

Domokos Esztergár-Kiss, Conrado Braga Zagabria, Method development for workplaces using mobility plans to select suitable and sustainable measures, Research in Transportation Business & Management, 2020, 100544, ISSN 2210-5395, https://doi.org/10.1016/j.rtbm.2020.100544.

Finnemore, M.; Sikkink, K., International Norm Dynamics and Political Change. Int. Organ. 1998, 52, 887–917

L. Taylor and W. Stone, A Practical Guide to Empowerment: UNHCR Good Practices on Gender Equality Mainstreaming, UNHCR Geneva, 2001